

VafabMiljö

Sortera rätt

Din sorteringsguide till miljöbästa avfallssorteringen
– tillsammans räddar vi världen lite varje dag

SORTERA MED VAFABMILJÖ

Det är viktigt att du tar hand om ditt avfall på rätt sätt. I den här broschyren får du praktiska råd och tips om hur du sorterar ditt avfall. På baksidan hittar du dessutom information om det nya gemensamma avfallsspråket.

Innehåll

- 3 Minska avfallet
- 4 Matavfall
- 5 Restavfall
- 6 Metallförpackningar
- 7 Plastförpackningar
- 8 Pappersförpackningar och wellpapp
- 9 Returpapper
- 10 Färgade glasförpackningar
- 11 Ofärgade glasförpackningar

Avfall som du lämnar till Återbruket:

- 13 Grovavfall
- 14 Elavfall
- 15 Farligt avfall

Vill du veta mer?

Mer information om oss och våra tjänster hittar du på vafabmiljo.se. Du kan även ringa, mejla och chatta med oss om du har frågor. Och du – tack för att du sorterar!

Postadress: Box 140, 721 05 Västerås

Besöksadress: Gasverksgatan 7, 721 30 Västerås

021-39 35 00

kundservice@vafabmiljo.se

vafabmiljo.se

Produktion: VafabMiljö 2022

Tryck: TB Printsolutions AB

Bilder och foton: Avfall Sverige, Linda Eliasson, Hans Nordlander BildN och Per Groth

VafabMiljö

Minska avfallet

Att sortera avfallet är jättebra. Men det räcker inte. Vi behöver minska avfallet. Om alla på jorden levde som vi i Sverige gör, skulle det behövas mer än tre jordklot för att jordens resurser ska räcka till. Genom att minska avfallet minskar vi både energibehovet och utsläppet av växthusgaser. Samtidigt ser vi till att jordens resurser räcker även till kommande generationer.

Några tips på vad du själv kan göra för att minska avfallet:

- Tänk efter innan du handlar – behöver jag verkligen den här prylen?
- Köp begagnat istället för nytt
- Lämna in saker du tröttnat på till en second-hand affär eller loppis. På Återbruken finns också en container för "Insamling av föremål".
- Ge bort upplevelser eller bistånd som presenter, istället för saker
- Sätt upp "Ingen reklam"-skylt på brevlådan
- Planera matinköpen så slipper du slänga mat som blivit dålig
- Laga istället för att köpa nytt
- Inrätta en "ät snart-hylla" i ditt kylskåp
- Drick kranvatten istället för vatten på flaska eller burk
- Använd laddningsbara batterier och lågenergilampor
- Dela bil, verktyg med mera med grannar eller vänner
- Undvik engångsprylar

Matavfall

Matrester och annat matavfall lägger du i den bruna matavfallspåsen.

Exempel på matavfall:

- Blommor och grönsaksblast
- Bröd, kex, kakor och bullar
- Frukt- och grönsaksskal
- Godis och choklad
- Hushållspapper och servetter
- Kaffesump och tepåsar
- Kött- och fiskben, fiskrens
- Matrester, tillagade eller råa, av kött, fisk, grönsaker, frukt, ägg, mjölk, mjöl, ris och pasta
- Räk-och kräftska

Ingen plast:

Lägg aldrig matavfallspåsen i en plastpåse. Plast förstör produktionen av biogas och biogödsel.

Gör så här:

Lägg matavfallet i de bruna papperspåsarerna för matavfall. Placera påsen i påshållaren – det minskar risken för att påsen blir blöt.

Påsar och påshållare hämtar du som villaägare på Återbruket och på Omstarterna i Sala. Bor du i flerfamiljshus ingår det i abonnemanget, vänd dig först och främst till din fastighetsägare.

Tänk på att vika ihop matavfallspåsen ordentligt innan du lägger den i det bruna kärlet, så att matresterna inte ramlar ur.

Restavfall

Det som blir kvar när du sorterat ut matavfall, förpackningar, returpapper, farligt avfall, elavfall och grovavfall kallas för restavfall.

Exempel på restavfall:

- Aska från grillkol
- Blomkrukor, porslin, keramik
- Blöjor, bindor, tvättlappar
- Dammsugarpåsar
- Disktrasor, diskborstar, Svinto
- Fimpar, tobak och snus
- Hundbajspåsar
- Kattsand
- Kasset- och videoband, CD-skivor
- Krukväxter, blomjord
- Kuvert, post it-lappar
- Ljusstumpar
- Mindre speglar
- Säkringar
- Tandborste, hårborste
- Tejp och ballonger
- Tops, bomullstussar, plåster, gasbinda
- Trasiga leksaker (inte leksaker med inbyggda batterier. De sorteras som el-avfall)
- Tuggummi
- Tusch- och kulspetspennor
- Tyg- och garnspill
- Vinkorkar

Det här hör inte

hemma i restavfallet:

Farligt avfall, el-avfall och grovavfall lämnar du till Återbruket. Förpackningar sorterar du på en återvinningsstation. Matavfall lägger du i det bruna kärlet.

Gör så här:

Sortera så mycket du kan och lägg så lite som möjligt i restavfallet. Knyt ihop påsen ordentligt innan du lägger den i kärlet.

Är du osäker på var avfallet hör hemma kan du läsa mer i vår **Sorteringslista A-Ö** som finns på vafabmiljo.se. Där hittar du en lång lista över vårt vanligaste avfall.

Metallförpackningar

Metall kan återvinnas hur många gånger som helst eftersom kvaliteten inte förändras.

Exempel på metallförpackningar:

- Aluminiumfolie, aluminiumformar
- Konservburkar av plåt och aluminium
- Lock och kapsyler av metall
- Metallburkar som inte har pant
- Metalltuber för kaviar
- Tomma läkemedelskartor i metall

Följande metallföremål lämnar du till Återbruket:

Förpackningar som innehåller farligt avfall som **olja** eller **färg**.

Sprayflaskor (även tomma) räknas som farligt avfall. Gäller alla typer av färg-spray, hårspray, deospray och även spraygrädde.

Föremål av metall som inte är förpackningar, till exempel kastruller, bestick, cyklar med mera lämnas på Återbruket i behållaren för Metallsrot.

Gör så här:

För att slippa eventuell lukt i kärlet kan du skölja ur förpackningen i kallt vatten och platta ihop den. Ta bort lock, kapsyler samt andra detaljer som inte är av metall och sortera efter materialslag. Låt korkarna på tuberna sitta kvar för att undvika lukt.

Aluminiumburkar med pant, pantar du i butiken eller på de Återbruk som har en Pantamera Express (Bäckby, Ängsgärdet, Köping och Enköping).

Plastförpackningar

Av återvunna plastförpackningar tillverkas nya förpackningar, bärkassar, sopsäckar och kabelskydd.

Exempel på plastförpackningar:

- Burkar, dunkar och flaskor
- Frigolit
- Innerpåsar i müsli- och kaffepaket
- Kaffepaket
- Kassor
- Ketchup- och saftflaskor
- Lock av plast samt små hinkar som till exempel för sylt
- Plastpåsar
- Plasttuber
- Plasttråg
- Refillpaket
- Plastfolie och -film
- Shampoo- och balsamflaskor
- Tomma läkemedelskartor i plast

Följande plastföremål lämnar du till Återbruket:

Större förpackningar som inte går ner i containern tar du till Återbruket, även saker som inte är förpackningar till exempel leksaker av plast.

Gör så här:

Packa ihop mjukplasten så ryms det mer i behållaren. För att slippa eventuell lukt i kärlet kan du skölja ur förpackningen i kallt vatten. Förpackningar som innehåller farligt avfall som olja, lim och färg ska lämnas som farligt avfall på Återbruket.

En del plastförpackningar har ett aluminiumhölje på insidan, till exempel chipspåsar. Prova att knyckla ihop förpackningen. Om den vecklar ut sig lägger du den i plastförpackningar, stannar den kvar som en boll lägger du den i behållaren för metallförpackningar.

Pappersförpackningar och wellpapp

Genom att använda returfibrer istället för nya fibrer vid tillverkningen av kartong och wellpapp sparas 70% energi.

Exempel på pappersförpackningar:

- Förpackningar för juice, mjölk, yoghurt och andra drycker
- Kartonger av papper, som flingpaket, pastapaket, tvättmedelspaket, äggkartonger och pizzakartonger
- Papperskassar och papperspåsar, som mjöl- och sockerpåsar
- Present- och omslagspapper

Vad är wellpapp?

Wellpapp känns igen genom att det har ett vågigt mittenskikt.

Exempel på wellpapp:

- Fruktlådor och emballage
- Kartonger för datorer eller TV
- Flyttkartonger

Följande lämnar du till Återbruket:

Stora och skrymmande kartonger och wellpapp sorteras som **Well** på Återbruket.

Gör så här:

För att slippa eventuell lukt i kärlet kan du skölja ur förpackningen i kallt vatten och låta dem torka. Platta ihop dem så tar de inte lika mycket plats. Stora wellpappkartonger ska lämnas till Återbruket.

PAPPERS-
FÖRPACKNINGAR

WELLPAPP

Returpapper

Returpapper är en eftertraktad råvara och ett viktigt komplement till färska fibrer från skogen. Pappersfibern kan återvinnas upp till 7 gånger. Vid användning av returfiber sparas 15% energi jämfört med att använda ny råvara.

Exempel på tidningar och returpapper:

- Broschyrer
- Dagstidningar
- Pocketböcker
- Reklam
- Skriv- och ritpapper
- Veckotidningar, även med glansiga omslag

Det här hör inte hemma i returpapper:

Kuvert, post-it lappar, självkopierande eller vaxat papper, lägger du i **restavfallet**. Omslagspapper lägger du bland **pappersförpackningar**.

Gör så här:

Papperet ska var rent och inte nerkladdat med matrester, lim eller liknande.

Ta bort eventuell plast eller snören som kan sitta runt reklamblad.

Lägg aldrig papperskassar eller plastpåsar i tidningsinsamlingen, utan töm ur din kasse och lägg den i kärlet för pappersförpackningar respektive plastförpackningar.

Häftklamrar, spiraler och liknande behöver du inte ta bort från tidningar eller block. De avskiljs med magneter och skickas till metallåtervinning.

Färgade glasförpackningar

Glas kan återvinnas hur många gånger som helst utan att kvaliteten försämras. Det är viktigt för återvinningen att färgat och ofärgat glas separeras. I behållaren för färgat glas kan du lägga alla burkar och flaskor av färgat glas, oavsett vilken färg de har.

Exempel på glasförpackningar:

- Färgade glasflaskor
- Färgade glasburkar

Gör så här:

För att slippa eventuell lukt i kärlet kan du skölja ur förpackningen i kallt vatten. Glasförpackningar med pant lämnas till affären. Förpackningar som innehåller farligt avfall som olja och färger lämnas till Återbruket. Små mängder keramik, porslin, spegelglas, kristall och dricksglas kan du lägga i restavfallet – större mängder lämnas till Återbruket.

Viktigt att färgsortera

Om färgat glas hamnar i behållaren för ofärgat glas måste innehållet klassas som färgat. Glasbruken tvingas då producera ofärgat glas av nya råvaror. Genom att sortera rätt hjälper du glasbruken att använda ännu mer återvunnet glas i sin tillverkning.

Ofärgade glasförpackningar

Glas kan återvinnas hur många gånger som helst utan att kvaliteten försämras. Det är viktigt för återvinningen att färgat och ofärgat glas separeras.

Exempel på glasförpackningar:

- Ofärgade glasflaskor
- Ofärgade glasburkar

Gör så här:

För att slippa eventuell lukt i kärlet kan du skölja ur förpackningen i kallt vatten. Glasförpackningar med pant lämnas till affären. Förpackningar som innehåller farligt avfall som olja och färger lämnas till Återbruket. Små mängder keramik, porslin, spegelglas, kristall och dricksglas kan du lägga i restavfallet. Större mängder lämnas till Återbruket.

Viktigt att färgsortera

Om färgat glas hamnar i behållaren för ofärgat glas måste innehållet klassas som färgat. Glasbruken tvingas då producera ofärgat glas av nya råvaror. Genom att sortera rätt hjälper du glasbruken att använda ännu mer återvunnet glas i sin tillverkning.

TRÄ

Här lämnar du

Möbler av trä, lastpallar, inredning,
dörrar, spånskivor,
trädstammar minst 10 cm diameter

VafabMiljö

Grovavfall

– lämnar du till Återbruket

Grovavfall är större hushållsavfall som inte ryms i kärlet för restavfall. Allt grovavfall ska sorteras och lämnas till Återbruket, där det finns containrar för olika typer av material. Totalt kan cirka 97% av allt avfall återvinnas som material eller energi.

Exempel på grovavfall:

- Barnvagnar
- Böcker
- Cyklar
- Fyllnadsmassor (cement, tegel, jord, sten, keramik och porslin, kakel och toalettstolar)
- Fönster
- Isolering, glas och gips
- Husgeråd
- Möbler
- Plast (möbler, trasiga leksaker utan batterier, pulkor, husgeråd m.m.)
- Rester från renovering
- Skidor och pulkor
- Soffor och sängar
- Speglar med ram
- Tapeter, takpapp och gummi
- Textilier
- Trädgårdsavfall
- Trä, målat trä
- Wellpapp

Inget farligt avfall:

Tänk på att grovavfall inte får innehålla farligt avfall. Exempel på grovavfall som innehåller farligt avfall är tryckimpregnerat trä, elektronik, kyl- och frysskåp, batterier och bildäck – detta sorteras separat på Återbruket.

Öka livslängden på dina föremål

Ta för vana att laga, låna och återanvända. I vår region finns många företag som är "Miljönärmarkta"; företag som lagar, lånar ut och säljer begagnade saker. Du hittar dem på miljonar.se

Hjälporganisationer, Second hand och loppmarknad

Lämna gärna sådant som går att använda till någon hjälporganisation, second-handaffär eller loppmarknad. På de flesta Återbruk finns också containrar för insamling av föremål som kan komma till nytta för andra. På vafabmiljo.se har vi samlat en lista över secondhandbutiker i vår region.

Elavfall

– lämnar du till Återbruket

Elavfall är saker som har sladd eller batteri. Elavfall innehåller miljö- och hälsoskadliga ämnen som kadmium, kvicksilver, bly och PCB. Det är därför viktigt att det lämnas till Återbruket.

Exempel på el-avfall:

- Apparater som innehåller kretskort och drivs med batteri eller sladd
- Batterier
- Datorer
- Diskmaskiner
- Elkablar och elmotorer
- Glödlampor
- Kaffebryggare
- Kretskort
- Kyl- och frysskåp
- Microvågsugnar
- TV-, audio- och videoutrustning
- Telefoner
- Vattenkokare
- Skrivare
- Småapparater, klockor och leksaker
- Spisar, och Symaskiner
- Styr- och reglerutrustning
- Tvättmaskiner

Gör så här:

Plocka inte isär elprodukterna innan du lämnar dem till Återbruket, särskilt inte TV- och dataskärmar. Elektronik kan innehålla farliga ämnen som är skadliga för både miljö och hälsa.

Tänk på att många saker har **inbyggda batterier**, exempelvis spelande födelsedagskort, skor som blinkar, el-tandborstar, leksaker som låter eller blinkar.

Farligt avfall

– lämnar du till Återbruket

Farligt avfall är skadligt både för miljön och för vår hälsa. Det är därför viktigt att du sorterar ut det farliga avfallet och lämnar det till Återbruket.

Exempel på farligt avfall:

- Batterier och bilbatterier
- Bekämpningsmedel
- Färg, lim- och lackrester. Hit räknas även fernissa, impregneringsmedel, spackel, fogmassa m.m.
- Kyl- och frysskåp
- Ljuskällor: lampor, lysrör
- Lösningsmedel till exempel thinner, lacknafta, penseltvätt, bensin, terpentin, fotogen, aceton, nagel-lackborttagningsmedel, tändvätska, t-sprit, k-sprit, bränsle för oljelampor
- Rengöringsmedel, till exempel propplösare, klorin, kalklösare, blekmedel, golvrengöring, fläckborttagning, kemikalier för rengöring av pooler
- Spillolja och oljefilter
- Sprayflaskor som exempelvis färg, hårspray, deospray, parfym
- Tryckimpregnerat trä

Gör så här:

Kontrollera att förpackningarna med farligt avfall inte läcker. Använd gärna originalförpackningen eller märk förpackningen med vad det innehåller. Då är det lättare för oss att ta hand om avfallet på rätt sätt.

Mediciner, sprutor och kanyler

Mediciner, sprutor och kanyler lämnar du in till Apoteket. Hämta först ut en speciell behållare för kanyler från Apoteket. När behållaren är full lämnar du in den till Apoteket. Spola aldrig ner farligt avfall i toaletten!

Raketer, smällare och ammunition

Raketer, smällare och ammunition lämnas till återförsäljare eller till Polisen. Vid inlämning till Polisen ring först, på telefon 114 14.

Ett nytt gemensamt avfallsspråk

Den 1 juli 2020 lanserade Avfall Sverige ett nytt gemensamt skyltsystem för avfallssortering. De nya skyltarna ska göra det enkelt för alla att sortera rätt. Målet är ökad återvinning och ökade möjligheter att nå en cirkulär ekonomi. I förlängningen är målet att hela Norden ska använda samma system, med samma symboler.” skriver Avfall Sverige på sin webb.

Närmare ett hundratal symboler har tagits fram som ska användas på soptunnor, i soprum, på återvinningsstationer och i samhället i stort. Vi på VafabMiljö har redan påbörjat arbetet med att implementera symbolerna på vårt skylt- och informationsmaterial som succesivt kommer att bytas ut för att underlätta sorteringen för våra kunder och partners. Syftet med symbolerna är också att de ska finnas på förpackningarna. Symbolen på förpackningen ska stämma med symbolen på behållaren. Och du - tack för att du sorterar ditt avfall!

